

den, og jeg seer heller ikke, at den hører rigtig hjemme i nærværende Lovforslag, naar man betragter det som gaaende ud paa en Fastsættelse af Stambanerne i Jylland. Hvorledes man end vil betragte Banen fra Standerborg til Silkeborg og en mulig Forlængelse af den engang i Tiden, saa troer jeg dog, at den aldrig vil blive nogen Stambane men kun en Sidebane, og det en Sidebane af mindre væsentlig Betydning.

Den 3die og 4de Banelinie, som der er Spørgsmaal om, er jo fra Holstebro forbi Ringkjøbing og Varde til Havnen ved Esbjerg og, som det dernæst hedder i Litra d., fra denne Havn eller et andet Punkt paa sidstnævnte Bane til Vandrup eller et andet Punkt paa Ostbanen osv. Denne Vestbane, om jeg maa kalde den saa, fra Holstebro til Esbjerg, betragter jeg som en Stambane, og det som en meget vigtig Stambane, der kan faae en overordentlig stor Betydning for den vestlige og nordlige Deel af Nørrejylland. Jeg troer, at den vil lette Forbindelsen Sydpaa betydeligt, og efter min Formening gaaer Handelsforbindelsen for den vestlige og en stor Deel af det nordlige Jylland Sydpaa og kun undtagelsesviis Vestpaa. Man vil maastee hertil bemærke, at den foreslaaede Bane jo skal ende i Havnen ved Esbjerg, og at man altsaa kun ad en Omvei vil kunne komme Sydpaa, nemlig ved at gaae den lange Vej fra den projecterede Havn til Vandrup eller et andet Punkt paa Ostbanen. Det er ganske sandt, at denne Omvei betydeligt vil besvære og fordyre Transporten, men det er jo dog ikke utænkeligt, at Vestbanen vil kunne fortsættes i en Bane Sydpaa langs Vestkysten af det danske Territorium, som saa atter kan sættes i Forbindelse med en slesvigsk Bane. Jeg troer ikke, at man, naar jeg udtaler mig for Handelsforbindelsen Sydpaa, vil mistænke mig for at tilsigte at bringe Landet eller en Deel af Landet i Afhængighedsforhold. Jeg troer, at mine Anskuelser ere for velbekjendte til, at man vil troe dette. Det er ganske vist, at som Begivenhederne ere komne, saa jeg paa eet Sted hellere Sø og saltet Vand istedetfor Land og paa et andet Sted Land istedetfor Hav, men dette kan dog ikke hindre mig, i at tage Ordet for den Udvikling af Handelsfor-

holdene, som jeg anseer for at være rigtig og god, og det er efter min Formening den at lette Affæringen af de jydsk Producter mod Syd. Jeg frygter ikke for Følgerne af at give de jydsk Dvægopdrættene en billig og beqvem Afgang til de store Markeder i Slesvig, Altona og Hamborg, men jeg frygter derimod for Virkningen af i længere Tid at forholde Jylland Noget, som denne Provinds anseer som et Gode, og som heller ikke er et imaginairt, men et virkeligt og reelt Gode. Jeg troer, at vi ved at bevilge en saadan Udvikling af Jernbanenettet i Jylland, som der her er Spørgsmaal om, just ville knytte Jylland inderligt og fast sammen med den øvrige Deel af Landet. — Jeg sagde før, at Handelsforbindelsen for det vestlige Jylland gaaer Sydpaa og kun deelviis Vestpaa. Aarsagen hertil er deels Vestfæstningen af de Producter, som Jylland har at affætte, og deels den fuldstændige Mangel af Havne paa hele Jyllands Vestkyst ligesom Stagen til Jyllands Sydgrænse. Jeg nærer nogen Tvivl om, at det foreslaaede Havneanlæg ved Esbjerg vil afhjælpe dette Savn. Dermed vil jeg ingenlunde sige, at man ikke skal anlægge denne Havn; deri er jeg tværtimod enig med det ærede 12te kongevalgte Medlem (Fischer), thi det er vistnok givet, at man paa hele Jyllands Vestkyst med mindst Bekostning vil kunne anlægge en Havn ved Esbjerg, og det er ligeledes i høi Grad sandsynligt, at den under gunstige Forhold dog vil komme til nogen Nytte. Jeg seer endog i Havnen ved Esbjerg en Fordeel, rigtignok en indirecte Fordeel, som flere ikke synes at tillægge nogen overmaade stor Vægt, og det er den, at Havneanlægget ved Esbjerg vil stille Jyllands Creaturopdræt ganske anderledes frit ligeoverfor de Forhold, der bestemme Priserne paa de store Dvægmarkeder i Hertugdømmerne, i Hamborg og i Altona, idet man, naar Priserne ere unaturligt trykkede der, da altid vil have den Udvei at kunne affænde Producterne ad Søveien fra Esbjerg. Hvad Vestjylland frembringer, er jo for Tiden hovedsageligt Heste og Dvæg, deels Kvier og deels Dyr, og disse sidst affændes derfra enten i fuldstændigt feed Tilstand eller som halvfeed eller som magre. Saaledes som Forholdene for Tiden ere i Jylland, troer jeg nu, at den